

ASIA **Työvoimapoliittisen lausunnon antaminen viivästy**

KANTELU

Kantelija on osoittanut oikeuskanslerille 19.12.2018 päivätyn työ- ja elinkeinotoimiston menettelyä koskevan kantelun. Kantelija on arvostellut saamiaan työvoimapoliittisia lausuntoja, joita on sittemmin kantelijan selvitettyä asiaa myös oikaistu. Kantelijan mukaan TE-toimisto on toistuvasti yrittänyt evätä hänen oikeutensa työttömyysturvaan väärin perustein. Kantelijan asian käsittelyaika on venynyt kohtuuttomasti, koska kaikkea tarvittavaa selvitystä ei ole pyydetty yhdellä kertaa. Kantelija on kertonut, että hän odotti asian uudelleen käsittelyä neljättä kertaa.

SELVITYS

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä ELY-keskus) on antanut 17.5.2019 päivätyn johtavan asiantuntijan ja lakimiehen lausunnon, jonka liitteenä on työ- ja elinkeinotoimiston (jäljempänä TE-toimisto) 12.4.2019 päivätty selvitys asiakirjoineen.

Jäljennökset lausunnosta ja selvityksestä lähetetään kantelijalle tiedoksi tämän päätöksen ohessa.

Selvityksen mukaan kantelija oli ilmoittautunut verkkopalvelun kautta 24.9.2018, ja työnhaku oli alkanut 1.10.2018. Ilmoittautuessaan kantelija oli kertonut jäävänsä työttömäksi 1.10.2018 alkaen ja olleensa sitä ennen sairaana 30.9.2018 saakka. Kantelija oli kertonut ilmoittautumislomakkeella myös kesken olevista opinnoista ammattikorkeakoulussa ja työsuhteen päättymisestä 17.9.2018 työnantajan irtisanomiseen tai työsopimuksen purkamiseen. Kantelijan työttömyysturva-asian selvittämiseksi TE-toimistossa oli tehty selvityspyynnöt edellä mainituista asioista. Selvityspyyntö työsuhteen päättymisen syystä sekä opinnoista ammattikorkeakoulussa ja ammattiopistossa oli tehty 24.9.2018 ja vastausaikaa siihen oli ollut 8.10.2018 saakka. Lisäksi 27.9.2018 kantelijalle oli tehty perheenjäsenen yritystoimintaan liittynyt selvityspyyntö yritystoiminnasta. Vastausaikaa mainittuun selvityspyyntöön oli ollut 11.10.2018 saakka.

Kantelijan opintoihin liittyen työvoimapolitiittinen lausunto oli annettu 8.11.2018. Opintojen oli todettu olevan hakijan ilmoituksen mukaan kesken, eikä hän ollut osoittanut niiden päättyneen tai olleen keskeytyneenä yli 12 kuukautta. Asiassa oli annettu lausunto OM6, jolla todetaan päätoiminen opiskelu. Lausunnossa oli todettu myös, että asia käsitellään uudelleen, mikäli asiakas toimittaa pyydyt selvitykset. Samana päivänä oli annettu lausunto OZ9, jolla oli tiedotettu etuuden maksajalle, että työsuhteen päättymisen ja perheen yritystoiminta käsitellään, mikäli edellä mainittu opiskeluasia käsitellään uudelleen ja OM6 lausunto poistuu.

Kantelija oli 30.11.2018 ja 4.12.2018 toimittanut TE-toimistolle uutta selvitystä koskien opintojaan ja työsuhdetta. Asiaa oli käsitelty uudelleen 12.12.2018. Saatujen selvitysten perusteella opinnot ammattikorkeakoulussa oli todettu päättyneiksi kantelijan erottua oppilaitoksesta. Samassa yhteydessä oli käsitelty työsuhteen päättymistä, ja saatujen selvitysten perusteella työsuhdetta ei ollut voitu todeta päättyneeksi. Asiassa oli annettu lausunto OA3 ja kerrottu, että asia käsitellään uudelleen, jos kantelija toimittaa työtodistuksen, josta ilmenee työsuhteen päättymispäivä.

Asiaa on käsitelty uudelleen 19.12.2018. Saadun selvityksen mukaan kantelijan työsuhde oli päättynyt 5.9.2018. Selvityksen mukaan työsuhde oli päättynyt, koska kantelija ei ollut tehnyt töitä viimeisen kolmen kuukauden aikana. Kantelija oli vedonnut terveydellisiin syihin. Asiassa ei ollut esitetty lääkärinlausuntoa, jossa olisi otettu kantaa hakijan työkyvyn olennaiseen ja pysyväisluonteiseen alentumiseen. Samassa yhteydessä oli käsitelty perheen yritystoimintaa ja todettu, että kantelijaa ei pidetä yrittäjänä. Asiassa annettiin lausunto OQ1, koska ei ollut esitetty työttömyysturvalain mukaista hyväksyttävää syytä työsuhteen päättymiselle. Työttömyysetuuden estävä lausunto oli voimassa 6.9. - 4.12.2018.

Kantelija oli valittanut Kansaneläkelaitoksen päätöksestä, joka perustui 19.12.2018 annettuun työvoimapolitiittiseen lausuntoon. Kansaneläkelaitos oli 2.1.2019 pyytänyt lausunnon muutoksenhakuasiassa. TE-toimisto oli 10.1.2019 oikaissut valituksenalaisen päätöksen perusteena olleen työvoimapolitiittisen lausunnon antaen lausunnon OM1, jonka mukaan työttömyysetuuden maksamiselle ei ollut työvoimapolitiittista estettä 24.9.2018 alkaen.

Asiakirjoista ilmenee, että kantelija oli toimittanut TE-toimistolle lääkärinlausuntoja 21.12.2018. Työvoimapolitiittisen lausunnon perustelujen mukaan lääkärinlausunnoissa oli todettu määräaikaista työkyvyttömyysjaksoja. Työsuhde oli kerrotuin tavoin päättynyt, koska hakija ei ollut tehnyt töitä viimeisen kolmen kuukauden ajalla. Työsuhteen katsottiin päättyneen työnantajan aloitteesta. Hakija oli ollut työkyvyttömänä määräaikaaisesti yli kuuden kuukauden ajan. Hakijan työkyky huomioon ottaen työtä ei voitu pitää sopivana. Lausunnon mukaan hakija ei ollut aiheuttanut työsuhteen päättymistä työvoimapolitiittisesti moitittavalla menettelyllä. TE-toimisto oli toimittanut 15.1.2019 Kansaneläkelaitokselle lausuntona tiedon oikaisusta.

RATKAISU

Arviointia

ELY-keskuksen lausunnon mukaan työttömyysturvalaki sekä hallintolain 31 §:n mukainen selvittämismenettely edellyttävät, että TE-toimisto selvittää työnhakijan olosuhteet ja niiden vaikutuksen työnhakijan oikeuteen saada työttömyysturva. Myös asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista ja muutoinkin myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen. Kun kantelija oli 24.9.2018 ilmoittanut TE-toimistolle työsuhteestaan, opinnoistaan sekä perheensä yritystoiminnasta, TE-toimiston oli tullut selvittää ja ratkaista, olivat-

---

OIKEUSKANSLERIN VIRASTO

---

ko kantelijan opinnot päätoimisia vai sivutoimisia ja työllistyykö kantelija perheensä yritystoiminnassa. Kun kantelijan työsopimus oli purkautunut, TE-toimiston tehtävä oli ollut selvittää ja ratkaista kantelijan työsuhteen päättymisen syy ja se, oliko kantelija itse aiheuttanut työsuhteen päättymisen.

ELY-keskus on todennut asiassa käytettävissä olevien tietojen perusteella sekä työttömyysturvalain säännöksiin ja sen nojalla annettuihin ohjeisiin viitaten, että TE-toimisto oli ratkaissut kantelijan asian harkintavaltansa puitteissa ja toiminut lainsäädännön ja sen nojalla annettujen ohjeiden mukaisesti. Kantelijalle oli ennen lausuntojen antamista varattu tilaisuus antaa asiassa selvitys eli kantelijaa oli asiassa kuultu. Kantelijan asia oli käsitelty uudelleen lisäselvityksen toimittamisen johdosta. Kantelijalle annetut työvoimapoliittiset lausunnot on asianmukaisesti perusteltu.

TE-toimiston näkemyksen mukaan asia on hoidettu työttömyysturvalain mukaan sekä mahdollisimman hyvin ja huolellisesti. Sen mukaan on ymmärrettävää, että asiakkaalle selvityspyyntöihin vastaaminen tuntuu hankalalta ja siksi annetuissa lausunnoissa on kerrottu uudelleenkäsittelyn mahdollisuudesta, jos asiassa toimitetaan lisätietoja. Asiakokonaisuudessa on ollut useita selvitettäviä seikkoja eli työsuhteen päättymisen, opinnot ja yritystoiminta, ja tämä on monimutkaistanut tilannetta asiakkaan näkökulmasta. Opintojen päättymistä koskeva asia oli ratkaistu ensin, koska tieto asiakkaan statuksesta työttömyysturvalain näkökulmasta tarvitaan ennen muiden asioiden käsittelyä. Opintoja ei ollut voitu todeta ensimmäisen saadun selvityksen perusteella päättyneiksi, jolloin muiden asioiden ratkaiseminen oli jätetty odottamaan mahdollista lisäselvitystä.

TE-toimiston selvityksen mukaan asian käsittely oli pitkittynyt, koska selvityspyyntöihin saadut vastaukset eivät olleet sisältäneet kaikkia tarpeellisia tietoja, ja esimerkiksi lääkärintodistus oli pyydetty jo ensimmäisessä työsuhteen päättymistä koskevassa selvityspyynnössä.

TE-toimiston työttömyysturva-asioiden käsittely oli ollut ruuhkautunutta käsiteltävien asioiden suuren määrän vuoksi vuosien 2018 ja 2019 vaihteessa, mitä TE-toimisto on pahoitellut. Lisäselvityksinä saatujen asioiden osalta ratkaisut oli tehty mahdollisimman pian niiden saavuttua, ilman tarpeetonta viivytystä.

Työ- ja elinkeinoministeriön työvoimapoliittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista antaman asetuksen (1556/2016) 1 §:n mukaan työttömyysturvalain 11 luvun 4 §:ssä tarkoitettu työvoimapoliittinen lausunto tulee antaa ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin 30 päivän kuluessa siitä, kun hakija on toimittanut lausunnon antamiseksi tarpeellisen selvityksen tai kun määräaika selvityksen antamiseen on päättynyt. Määräaika kantelijalle lähetettyyn opintoihin ja työsuhdetta koskevaan selvityspyyntöön vastaamiseen oli päättynyt 8.10.2018. ELY-keskus on todennut, että työvoimapoliittista lausuntoa 8.11.2018 ei ollut annettu säädettyssä määräajassa.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Saadun selvityksen mukaan työvoimapoliittinen lausunto oli kantelijan asiassa annettu 31 päivän kuluttua siitä, kun määräaika selvityksen antamiseen oli päättynyt. Asetuksessa säädetty 30 päivän enimmäisaika on siten ylittynyt yhdellä päivällä.

TE-toimiston selvityksessään esittämä syy viivästymiselle eli asioiden käsittelyn ruuhkautuminen ei lähtökohtaisesti ole hyväksyttävä syy asetuksessa säädetyn määräajan ylittämiseen. TE-toimiston tulee varmistaa työnhakija-asiakkaalle taloudellisesti merkittävän työvoimapoliittisen lausunnon saaminen säädetyssä ajassa ja myös ennakoida mahdollisia poikkeuksellisia tilanteita.

Kiinnitän TE-toimiston huomiota velvollisuuteen antaa työvoimapoliittiset lausunnot säädetyssä määräajassa.

Asia ei anna aiheutta muihin toimenpiteisiini.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Irma Tolmunen